

CZU 314(478-21Bălți)

**SITUAȚIA DEMOGRAFICĂ ÎN MUNICIPIUL BĂLȚI
ÎN PERIOADA ANILOR 2000-2019**

Doina ZILIMBORȘ, *studentă,*
Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului
Universitatea de Stat „Alecă Russo” din Bălți
Conducător științific: **Victor CAPCELEA**, *dr., lect. univ.*

Abstract: *The topic of this paper concerns nowadays, more than ever, because the experience in the field has shown that demographic problems are crucial in the history*

of human society. So far, no complex investigations have been carried out regarding the demographic situation of Bălți municipality, based on that situation, we tried to cover this gap. This paper is a complex and updated study on the demographic situation in Balti in terms of using accurate statistical data provided by the Balti Statistical Directorate and National Bureau of Statistics.

Keywords: population size, population density, demographic indices, external population migration, Balti municipality

La 1 ianuarie 1995, Bălțiul devine municipiu [11], iar, în conformitate cu Legea privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova nr. 764-XV din 27.12.2001, municipiul Bălți este constituit din 3 localități: orașul Bălți și 2 sate-reședințe (Elizaveta, Sadovoe) [12]. Suprafața totală a municipiului Bălți constituie 78,0 km² [13].

Municipiul Bălți este situat în partea de nord a Republicii Moldova, la o distanță de 138 km de Chișinău. Este al treilea centru urban după mărime și populație în Republica Moldova, după Chișinău și Tiraspol [11].

Cercetările demografice permanente încep de la cunoașterea evoluției numărului de locuitori, utilizându-se diverse surse de informații referitor la populație, dintre care se remarcă recensămintele populației, anuarele statistice și statistica demografică teritorială. Numărul unei populații este constituit din totalitatea persoanelor care la un anumit moment locuiesc într-o anumită unitate teritorială.

Numărul de locuitori a municipiului Bălți a avut o dinamică variabilă, sub influența diferitor factori. În evoluția numerică a populației acestui municipiu în perioada anilor 2000 - 2019 se delimitează două etape:

- *Etapa de descreștere a efectivului populației (2000-2007).* Conform datelor prezentate de BNS [1-5], în perioada dată efectivul populației mun. Bălți s-a micșorat de la 155,8 mii locuitori la 147,1 mii locuitori, în consecință sporul total al populației s-a diminuat la 8,7 mii locuitori (fig. 1). Acest fenomen negativ este determinat de factorii demografici (natalitatea scăzută, bilanțul natural negativ, îmbătrânirea populației etc.) și de migrația masivă a populației peste hotare țării, din cauza problemelor social-economice.
- *Etapa de creștere a numărului populației (2008-2019).* Potrivit datelor statistice ale BNS [6-10, 16], în perioada dată efectivul populației mun. Bălți s-a majorat de la 147,1 mii locuitori la 151,8 mii locuitori, în rezultat s-a determinat că sporul total al populației a constituit 4,7 mii locuitori (figura 1).

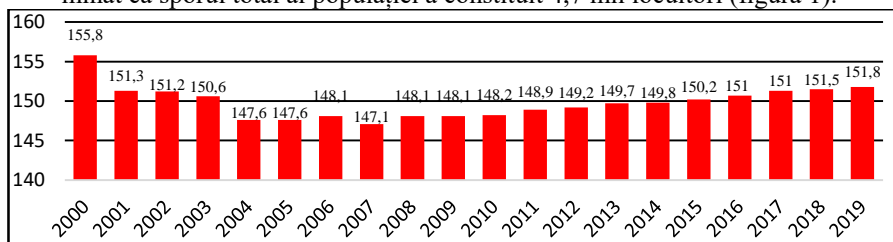

Figura 1. Evoluția numerică a populației mun. Bălți în perioada 2000-2019

Sursa: [1-10, 16]

Potrivit datelor recente ale Biroului Național de Statistică [16], la data de 01 ianuarie 2019 în municipiul Bălți efectivul populației a crescut la 151,8 mii locuitori, sau de 1,5 ori față de efectivul populației reflectat la Recensământul populației din anul 2014 [14].

După datele Recensământului populației din anul 2014 [14], în profil teritorial cel mai mare număr de locuitori în municipiul Bălți este concentrat în orașul Bălți (97 930 loc.), fiind urmat de satul Elizaveta (3 221 loc.) și satul Sadovoe (1 306 loc.) (tabelul 1). Comparativ cu datele Recensământului populației din anul 2004 [14], în toate cele trei localități ale municipiului Bălți efectivul populației s-a redus, mai ales în orașul Bălți (cu 24,7 mii locuitori).

Tabelul 1. Numărul populației în localitățile municipiului Bălți, locuitori

Nr.	Denumirea localităților	2004	2014
1.	or. Bălți	122 669	97 930
2.	s. Elizaveta	3 523	3 221
3.	s. Sadovoe	1 369	1 306
Total		127 561	102 457

Sursa: [14]

În municipiul Bălți, după datele recensământului populației din 2014 [14], circa 97,9 mii de persoane (95,6%) locuiesc în mediul urban, iar 4 527 de persoane (4,4%) în cel rural (tabelul 2).

Tabelul 2. Populația municipiului Bălți la recensămintele din 2004 și 2014, pe medii în profil teritorial

2004					2014				
Total	Urban	Rural	% urban	% rural	Total	Urban	Rural	% urban	% rural
127 561	122 669	4 892	96,2	3,8	102 457	97 930	4 527	95,6	4,4

Sursa: [14]

Densitatea populației se calculează prin raportarea numărului de locuitori de pe un anumit teritoriu la suprafața acestuia și se exprimă, de regulă, în locuitori la km^2 . Densitatea populației poate fi calculată atât pentru populația totală a teritoriului dat, cât și pentru o parte a ei (cea rurală) [15]. Acest indice este determinat în mare măsură de evoluția numărului populației. Pentru municipiul Bălți modificarea densității este indicată în figura 2.

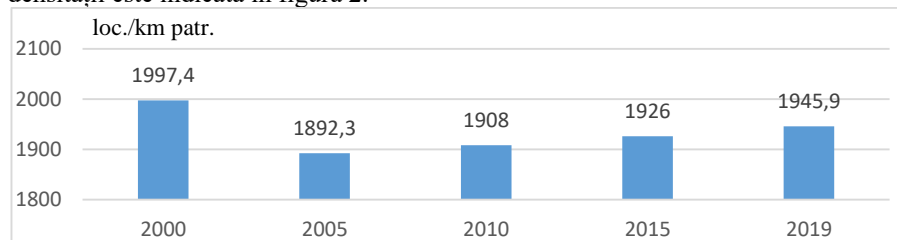

Figura 2. Evoluția densității populației în municipiul Bălți locuitori la km^2 (la începutul anului)

Sursa: [13]

Analiza calculelor obținute în figura 2 au permis să ajungem la concluzia că, începând cu anul 1959 și terminând cu anul 2005, în municipiul Bălți a scăzut densitatea populației de la 1997 loc./km² la 1892 loc./km², în decursul perioadei date densitatea populației s-a micșorat cu 105 loc./km². După anul 2005 și până în anul 2019, densitatea populației în municipiul Bălți a crescut de la 1892 loc./km² la 1945 loc./km² sau cu 53 loc./km².

Tabelul 3. Numărul și densitatea populației în localitățile municipiului Bălți

Nr.	Denumirea localităților	Suprafața, km ²	Locuitori	Locuitori la km ²
1.	or. Bălți	41,43	97 930	2363,7
2.	s. Elizaveta	26,77	3 221	120,3
3.	s. Sadovoe	9,8	1 306	133,3

Sursa: [14]

Datele calculate în tabelul 3, scot în evidență faptul că cei mai înalți indici ai densității populației din municipiul Bălți este caracteristic or. Bălți (2363,7 loc./km²), fiind urmat de satele Sadovoe (133,3 loc./km²) și Elizaveta (120,3 loc./km²).

- **Natalitatea (rata natalității).** Potrivit datelor Direcției Statistică a municipiului Bălți [13], în perioada anilor 2000-2019, în municipiul Bălți, se evidențiază o etapă de creștere între anii 2000-2012, când rata natalității a crescut de la 6,9‰ (1078 născuți vii) până la 10,2‰ (1518 născuți vii), în rezultat pentru această etapă rata natalității a oscilat doar cu 1,6‰. Ulterior se evidențiază o etapă de micșorare a ratei natalității până la 8,2‰ în anul 2018 (1215 născuți vii), pe parcursul acestei etape rata natalității s-a micșorat cu 2,0‰ (figura 3).

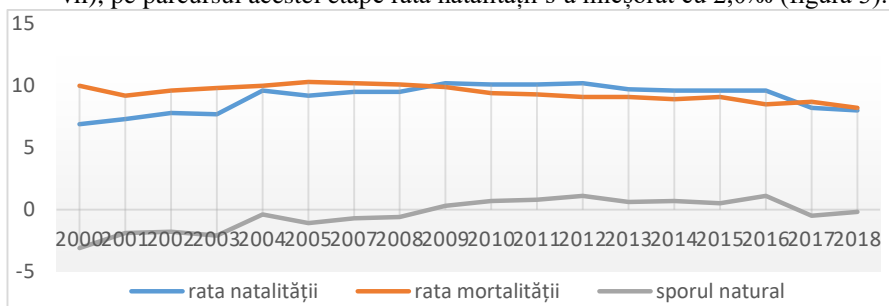

Figura 3. Mișcarea naturală a populației în municipiul Bălți în perioada anilor 2000-2018, ‰

Sursa: [13]

- **Mortalitatea (rata mortalității).** În perioada anilor 2001-2005 în municipiul Bălți se înregistrează o creștere a ratei mortalității de la 9,2‰ (1385 decedați) la 10,3‰ (1530 decedați). În decursul acestei perioade de timp rata mortalității a crescut cu 1,2‰. Ulterior rata mortalității populației s-a redus la 8,2‰ în anul 2018 (figura 3).
- **Mortalitatea infantilă.** În parcursul perioadei 2004-2018 în municipiul Bălți rata mortalității infantile a suferit diverse oscilații, dar, în general, s-a diminuat până la 6,6‰ în anul 2018, înregistrându-se cea mai scăzută rată a mortalității infantile din perioada de studiu. Comparând rata mortalității infantile

din municipiul Bălți pe anul 2004 cu cel din 2018, constatăm că acest indice a s-a micșorat de peste 2,7 ori (figura 4).

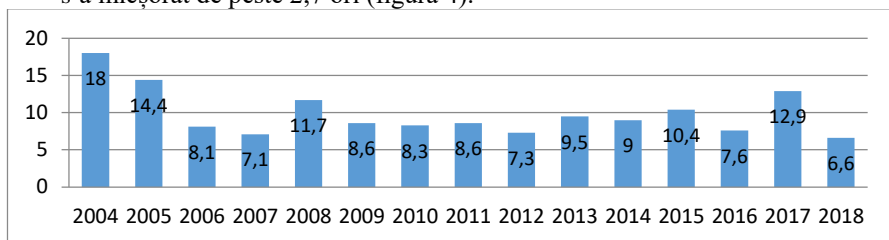

Figura 4. Rata mortalității infantile în municipiul Bălți (%)

Sursa: [13]

- *Bilanțul natural.* Analiza evoluției ratei natalității și a ratei mortalității în municipiul Bălți pe parcursul anilor 2000-2018 permit să constatăm că, în acest municipiu, se înregistrează un bilanț natural negativ în anii 2000-2008 și 2017-2018 sau așa-numitul deficit natural. Și doar în perioada anilor 2009-2016 bilanțul natural a fost pozitiv (figura 3).
- *Procesele migraționale externe ale populației.* Conform datelor recensământului din anul 2014, în municipiul Bălți erau plecați peste hotare 4 457 de persoane, dintre care: 2 704 persoane de sex masculin (60,7%) și 1 753 persoane de sex feminin (39,3%) (tabelul 4). Comparativ cu datele recensământului din 2004, numărul populației plecate peste hotare s-a redus cu 4136 persoane. În structura pe grupe de vârstă a populației plecate peste hotarele republicii predomină cei de 20-49 ani, care constituie circa 77,7% (tabelul 4).

Tabelul 4. Populația plecată peste hotare (pe sexe și grupe de vârstă) din municipiul Bălți

Grupa de vârstă, ani	Total		Masculin		Feminin	
	2004	2014	2004	2014	2004	2014
Total	8593	4 457	4718	2 704	3875	1 753
0-4	72	58	-	27	-	31
5-9	95	58	-	25	-	33
10-14	154	43	-	22	-	21
15-19	591	129	-	77	-	52
20-24	1423	569	-	353	-	216
25-29	1166	736	-	503	-	233
30-34	1034	684	-	475	-	209
35-39	958	565	-	349	-	216
40-44	1183	490	-	281	-	209
45-49	900	418	-	223	-	195
50-54	551	375	-	203	-	172
55-59	217	219	-	113	-	106
60-64	80	91	-	44	-	47
65-69	40	9	-	5	-	4
70 și peste	42	13	-	4	-	9

Sursa: [14]

În prezent, populația emigrantă din municipiul Bălți activează în mai mult de 20 de state ale lumii. Direcția mișcării migratorii a populației formate, în ultimele trei decenii, a rămas, practic, neschimbată.

După categoria populației emigrante din municipiul Bălți, majoritatea se referă la migranții admiși, pentru muncă cu numeroasele subcategorii: migranți sezonieri, muncitori cu contract, migranții temporari, cât și dependenții, respectiv familiile care îi însoțesc pe aceștia.

Concluzii

1. În evoluția numerică a populației municipiului Bălți pe perioada anilor 2000-2019 se diferențiază două etape: *etapa de descreștere a efectivului populației* (2000-2007) și *etapa de creștere a numărului populației* (2008-2019).
2. Cel mai mare număr de locuitori în municipiul Bălți este concentrat în orașul Bălți (97 930 loc.), fiind urmat de satul Elizaveta (3 221 loc.) și satul Sadovoe (1 306 loc.).
3. Aproximativ 95,6% din populația municipiului Bălți locuiesc în mediul urban și doar 4,4% în cel rural.
4. Densitatea populației în municipiul Bălți după anul 2005 și până în anul 2019, a crescut de la 1892 loc./km² la 1945 loc./km² sau cu 53 loc./km². Cei mai înalți indici ai densității populației este caracteristic or. Bălți (2363,7 loc./km²), fiind urmat de satele Sadovoe (133,3 loc./km²) și Elizaveta (120,3 loc./km²).
5. În perioada anilor 2000-2019, în municipiul Bălți se evidențiază o etapă de creștere a ratei natalității de la 6,9‰ la 10,2‰. În rezultat, pentru această etapă rata natalității a oscilat doar cu 1,6‰.
6. Pe parcursul anilor 2001-2005 în municipiul Bălți se înregistrează o creștere a ratei mortalității de la 9,2‰ la 10,3‰, ulterior rata mortalității s-a redus la 8,2‰ în anul 2018.
7. Pe parcursul anilor 2004-2018, în municipiul Bălți, rata mortalității infantile a suferit diverse oscilații, dar, în general, s-a diminuat până la 6,6‰ în anul 2018, înregistrându-se cea mai scăzută rată a mortalității infantile din perioada de studiu.
8. Analiza evoluției ratei natalității și a ratei mortalității în municipiul Bălți pe parcursul anilor 2000-2018, permit să constatăm că în acest municipiu se înregistrează un bilanț natural negativ în anii 2000-2008 și 2017-2018, așa-numitul deficit natural, și doar în perioada anilor 2009-2016 bilanțul natural a fost pozitiv.
9. Conform datelor recensământului din anul 2014, în municipiul Bălți erau plecați peste hotare 4 457 de persoane, dintre care: 60,7% de sex masculin și 39,3% de sex feminin. În structura pe grupe de vârste a populației plecate peste hotarele republicii predomină cei de 20-49 ani, care constituie circa 77,7%.

Bibliografie:

1. *Anuarul statistic al Republicii Moldova, 2003* = Statistical Yearbook of the Republic of Moldova, 2003 / Departamentul Statistică și Sociologie al Republicii Moldova. Chișinău: Statistica, 2003 (F.E.-P. "Tipogr. Centrală"). 704 p. ISBN 9975-9756-2-3.
2. *Anuarul Statistic al Republicii Moldova, 2004* = *Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*. Chișinău: Statistica, 2004. 738 p. ISBN 9975-9828-2-4.

3. *Anuarul Statistic al Republicii Moldova, 2005 = Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*. Chișinău: Statistica, 2005. 555 p. ISBN 9975-9828-2-4.
4. *Anuarul Statistic al Republicii Moldova, 2006 = Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*. Chișinău: Statistica, 2006. 560 p. ISBN 978-9975-9828-1-8.
5. *Anuarul Statistic al Republicii Moldova, 2007 = Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*. Chișinău: Statistica, 2007. 560 p. ISBN 978-9975-9828-1-8.
6. *Anuarul Statistic al Republicii Moldova, 2008 = Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*. Chișinău: Statistica, 2008. 580 p. ISBN 978-9975-9786-8-2.
7. *Anuarul Statistic al Republicii Moldova, 2009 = Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*. Chișinău: Statistica, 2009. 576 p. ISBN 978-9975-4068-1-9.
8. *Anuarul Statistic al Republicii Moldova, 2010 = Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*. Chișinău: Statistica, 2010. 572 p. ISBN 978-9975-78-932-5.
9. *Anuarul Statistic al Republicii Moldova, 2011 = Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*. Chișinău: Statistica, 2011. 564 p. ISBN 978-9975-51-311-1.
10. *Anuarul Statistic al Republicii Moldova, 2012 = Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*. Chișinău: Statistica, 2012. 560 p. ISBN 978-9975-51-311-1.
11. BACIU, Gheorghe. *Orașul Bălți și oamenii lui*. Chișinău: S.n., 2011. 495 p. ISBN 978-9975-78-931-8.
12. Legea privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, nr. 764-XV din 27.12.2001. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* nr. 16/53 din 29.01.2002.
13. *Materialele Direcției Statistică a municipiului Bălți pe perioada anului 2000-2019*. Biroul Național de Statistică, 2019.
14. MATERIALELE Recensămintelor din anii 2004, 2014.
15. MÎTCU, Matei, SOCHIRCĂ, Vitalie. *Geografia umană a Republicii Moldova*. Chișinău: Editura ARC, 2003. 200 p. ISBN 9975-61-158-3.
16. *Statistica teritorială – 2013 – 2018*. Biroul Național de Statistică.